

Управління культури і туризму
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад Сумської обласної ради
"Сумська обласна бібліотека для дітей"

Барвами веселки книга відкриває світ

**Методичні рекомендації
бібліотечним працівникам з
популяризації української дитячої літератури
серед користувачів-дітей дошкільного та
молодшого шкільного віку**

Суми
2017

Управління культури і туризму
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад Сумської обласної ради
"Сумська обласна бібліотека для дітей"

Барвами веселки книга відкриває світ

**Методичні рекомендації бібліотечним працівникам
з популяризації української дитячої літератури
серед користувачів-дітей дошкільного
та молодшого шкільного віку**

Суми
2017

ББК 78.387.38:83

Б 24

УДК 027.625:821.161.2-93

Барвами веселки книга відкриває світ : методичні рекомендації бібліотечним працівникам з популяризації української дитячої літератури серед користувачів-дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / КЗ СОР «Сумська обласна бібліотека для дітей»; уклад. Л.Б.Драніченко, О.В.Ругаль. – Суми, 2017. – 40с.

Склали

Відповідальна за випуск
Комп'ютерний набір

Комп'ютерна верстка
Тираж 5 прим.

Драніченко Л.Б.
Ругаль О.В.
Тогобіцька Л.М.
Драніченко Л.Б.
Ругаль О.В.
Ємельяненко Т.М.

З яскравих полиць дитячих бібліотек сьогодні загадково посміхаються казкові принцеси, грізно дивляться велетні-динозаври і навіть прибульці марсіани привітно махають руками. Для кожного тут знайдеться щось цікавеньке. Читати не перечитати! А ще якихось 400 років тому діти, аби послухати улюблену казочку, змушені були чекати батьків з роботи. Справа у тому, що до середини XVII століття дитячої літератури не існувало, діти читали те, що й дорослі, та найчастіше старші покоління переказували легенди, казки та повір'я своїм малюкам. Настільною книгою юних читайликів була хіба що Біблія.

Пройшло багато років, перш ніж брати Грімм та Ганс Хрістіан Андерсен створили перші літературні шедеври спеціально для дітей. До речі, саме в день народження Андерсена, 2 квітня, ми святкуємо Міжнародний день дитячої книги.

В Україні першою окрасою дитячої літератури стали твори Б.Грінченка, І.Франка, М.Коцюбинського, О.Пчілки, Л.Українки, Л.Глібова, С.Васильченка, В.Винниченка та ін. Твори класиків української дитячої літератури й досі популярні серед дітей, батьків та організаторів дитячого читання.

Сьогодні вчені переконані, що дитячі книги формують світогляд і неабияк впливають на долю маленьких читачів. Дитяча книга вкрай необхідна для розумового розвитку маленької особистості і підготовки її до дорослого життя. Дитина, яка читає, вчиться приймати рішення, відповідати за свої вчинки. Тому ми – бібліотекарі повинні зацікавити її книгою та постійно підтримувати цей вогник цікавості, акцентуючи увагу на сучасній українській літературі для дітей. Хороших і якісних книг зараз дуже багато. Це твори Галини Малик, Лесі Вороніної, Дзвінки Матіяш, Лесі Мовчун, Оксани Луцевської та багатьох інших поетів і прозаїків. Тому замість довгих анотацій насправді найбільше на часі про них розповідати та їх читати.

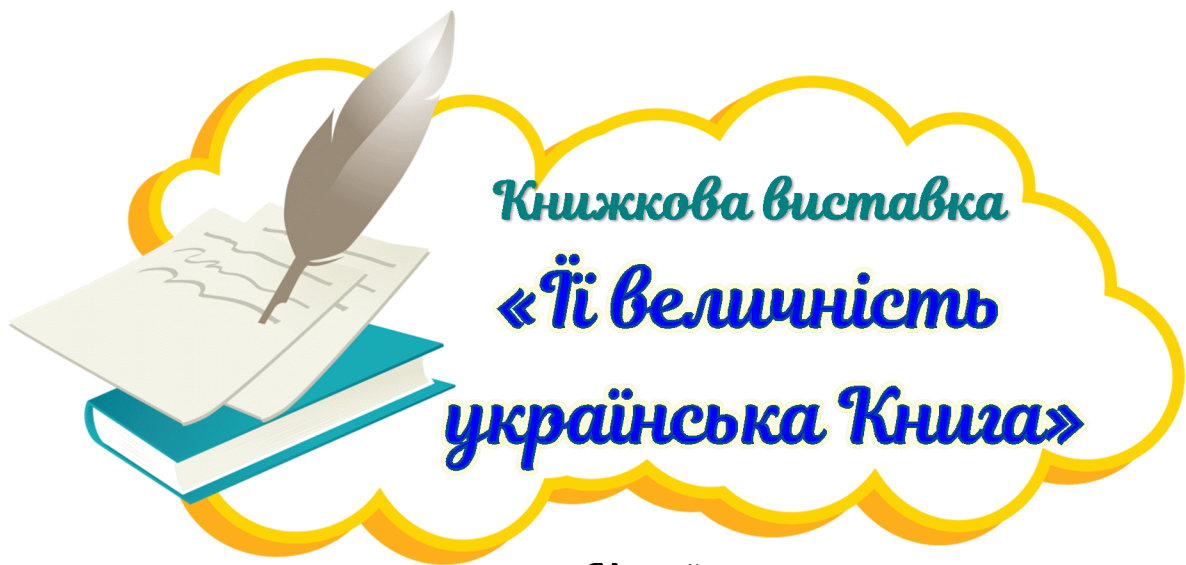
Пропонуємо вам такі **форми** роботи щодо популяризації української дитячої літератури:

- Літературні цікавинки, загадки, круїзи, лоції, композиції;
- Книжковий конструктор;
- Каскад літературних задоволень;
- Лабораторія читацького смаку;
- Літературні дискусія, лото, орбіта, обговорення, навігація;
- Караван книг;
- Дегустація літературних новинок;
- Літературні дебюти;
- Літературна гра «Розумники і розумниці»;
- Літературний алфавіт «Від А до Я»;
- Літературний компас «Шляхами книжкових пригод»;

Теми та назви заходів:

- ✚ «Навчи мене, книго»
- ✚ «Книжкова райдуга дитинства»
- ✚ «Палац чарівних книжок»
- ✚ «Новинки-дивинки»
- ✚ «Диво, сповнене краси»
- ✚ «Книжковий дивокрай»
- ✚ «Світлий дар богів – поетичне слово»
- ✚ «Книжкова країна – найкраща у світі»
- ✚ «Мандри книжковим Всесвітом»
- ✚ «Твої улюблені письменники»
- ✚ «Світ казки, затишку і ласки»
- ✚ «На гостини до великої книжкової родини»
- ✚ «Хочеш знати все і всіх – другом будь хорошим книг»
- ✚ «Світ книг і дитячих фантазій» і т.д.

*Українська книга просить на гостини
До друзів нових, в дивовижні країни.
Тут мудрі поради і жарти дотепні
Тут все для дітей щоб читати і знати
Про світ наш прекрасний уявлення мати.*

Звернення до користувача.

Пропонуємо вашій увазі книги, які стали окрасою української дитячої літератури. На їх сторінках ви зустрінете справжніх друзів. Поряд з книгами, які читали ще ваші бабусі, стоять і книги – ваші ровесники. Читайте, знайомтесь, пізнавайте життєві мудрості разом з книгами.

Розділи виставки:

I розділ: Віддані дітям таланти.

II розділ: Сучасний книгосвіт дитинства.

III розділ: Поетичні перлини дитячої літератури.

IV розділ: Через маленьку книгу – у великий світ.

Перший розділ. Кожна література має свою дитячу класику. Це книжки, на яких виростили дідуся з бабусями, татусі з матусями, а тепер – вже виростають і онуки. Саме тому на книжковій виставці обов'язково потрібно представити українську дитячу класику. Це можуть бути твори В.Близнеця, В.Винниченка, Є.Гуцала, А.Костецького, Б.Грінченка,

Л.Українки, І.Франка, О.Буцень, В.Нестайка, В.Сухомлинського та інших класиків української дитячої літератури.

У другому розділі можуть бути представлені книги на різні смаки: пригоди і фантастика, мандри й детективи, про життя школярів і чудернацьких створінь, психологічні та казкові повісті. Книги, які мають цікаві сюжети і дозволяють бачити диво всюди. Одне слово, все-все-все!

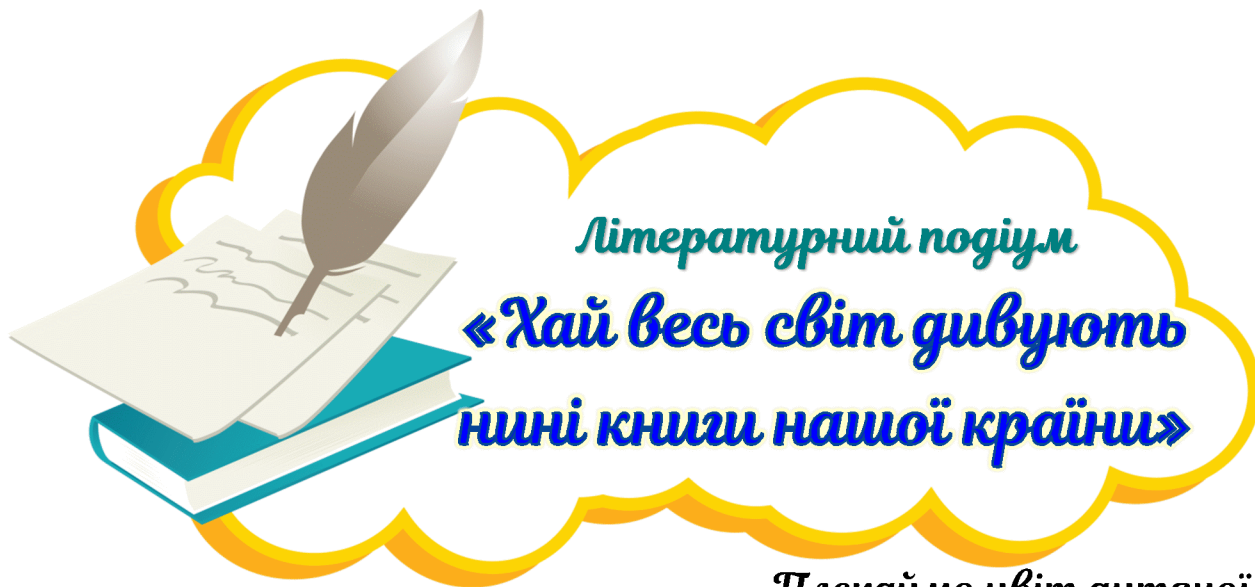
А головне, що ці твори цікаво читати! Бо написані вони не для шкільних програм, а для розваги, пізнання, уяви. Пропонуємо представити твори Ю.Винничука, Л.Вороніної, Н.Гербіш, В.Близнюка, Тараса та Мар'яни Прохасько, М.Князевич, Г.Вдовиченко, І.Малковича, С.Дерманського та багатьох інших молодих українських авторів.

Третій розділ. Дитяча поезія – це вірші про дітей і для дітей, це добрий смак і сонячний настрій. Вони дарують радість і добро, вчать тепло і невимушено пізнавати довколишній світ і себе в ньому. Поезія – це не просто набір заримованих рядів, а справді високохудожні твори. Наповнити цей розділ пропонуємо творами Н.Забіли, Т.Коломієць, А.М'ястківського, Г.Бойка, М.Познанської, Г.Чубач, І.Лучука, І.Андрусяка, М.Григорів та ін.

Четвертий розділ. Найщиріший читач – наймолодший читач. Саме для них представлені книги даного розділу. В них немає межі мріям і фантазіям, правді та щастю, справжній дружбі й щирим почуттям. Це твори, які дітки залюбки послухають і в дитячому садочку, і дома перед сном. Тут були б доречними книги І.Андрусяка, З.Живки, В.Артамонової, О.Кротюк, М.Прохасько, З.Мензатюк, Г.Вдовиченко, В.Войтовича, Н.Гузєєвої, І.Малковича, Р.Романишина, А.Лесів, С.Усс та ін.

Ця виставка стане в нагоді тим, хто цікавиться літературою нашої країни. Адже творчі здобутки українських майстрів слова – як минулого, так і сучасності – заслуговують на більше ніж швидке перегортання сторінок. Твори багатьох українських авторів у світі вважаються справжніми перлинами літературного мистецтва для дітей. Тож гарного вам ЧИТАННЯ!

Літературний подіум
**«Хай весь світ дивують
нині книги нашої країни»**

*Плекаймо цвіт дитячої душі,
Її красу і велич пізнаваймо,
Цей божий дар, цю тайну тайн,
Лише любов'ю доторкаймо.*

Дитинство – той стан, в який повернутися неможливо, але залишитися в ньому можна. А бібліотека – саме те місце, де можна згадати дитинство і залишатися там стільки, скільки хочеться. І допоможе цьому звісно ж книга, бо дитяча бібліотека – це світ спілкування дитини з книгою. Життя починається з дива, а вперше відкрита і прочитана книга – із здивування. Важливо навчитися любити книгу з самого дитинства, адже це не просто джерело інформації – це перші дива, веселі пригоди, мрії, фантазії, це незвіданий Всесвіт, цікаве розмаїття навколишнього світу, захоплюючі подорожі. Читаючи книги, ви дізнаєтесь багато нового та цікавого, розширите свій кругозір і станете людиною, з якою буде приємно спілкуватися. А починається все з книги, яку нам прочитали батьки, з доброї, світлої й цікавої. Саме такою повинна бути дитяча книга. Василь Сухомлинський писав «Тільки книжки перетворюють подив на допитливість. Тільки читання відкриває перед людьми розкіш інтелектуального життя...»

Сьогодні ми разом з вами познайомимося з українськими дитячими письменниками та їхніми гарними, розумними книжками, які вчать найголовнішому – дружити і творити добро.

А розпочати хочеться з книги **«Війна, що змінила Рондо»**, яку створили **Романа Романишин та Андрій Лесів**. Саме створили, бо текст та ілюстрації стали єдиним цілим. Книга розповідає історію міста Рондо, в якому живуть

тендітні та вразливі створіння. І раптом, одного мирного дня до них прийшла війна. Лихо завжди приходить зненацька, війни ніхто ніколи не знав і тим паче не чекав. Війна не має серця і не розуміє жодної мови, зате торкається кожного і на всіх залишає шрами. Та якщо спільно збудувати машину світла, навчитися співати попри все, тоді і найтендітніші істоти зможуть вистояти й перемогти. Прочитавши книгу, навіть найменші зрозуміють, що війна це зло і тільки разом її можна перемогти. Вона дає надію, особливо тим, хто постраждав через війну. Варто жити далі, і ми побудуємо нову оранжерею зі співочими квітами.

Продовжимо наше знайомство. І наступна книга, про яку я хочу вам розповісти, **«Казка про Майдан»**. Христина Лукашук створила не лише текст, а й дуже глибинні малюнки. Це перша спроба говорити з малими дітьми про складні речі засобами казки. Ви все, що відбувається в нашій країні, бачите, розумієте і по-своєму сприймаєте. Насправді, книга дуже життєствердна. Основна частина присвячена легенді про створення й розквіт українського народу, про багатства нашої землі і міцність духу. Мені здається, автор хотіла показати Небесну сотню та усіх, хто приймав участь у подіях на Майдані героями, зразком справжнього патріотизму. А ще ця маленька книжка розповідає про велике добро, віру і правду.

Є така країна – Українія.
Вся вона обсажена калиною.
І пісні й казки з усього світу
Тут зібрались вам на радість діти!
Не питайте, не шукайте: «Де ж це?!»
Ось вона прийшла у ваше серце.

Про рідну країну, яка є у серці кожного і маленького і великого, розкаже у своїй поетичній збірці **«Країна Українія» Тетяна Майданович**. Що ж це за така дивна країна? Українія – казкова країна, в якій ми живемо. Тут все оповито любов'ю та турботою. Вона квітує в уяві та приходить в кожне людське серце. Саме тому з'явилися вірші, доповнені колоритними ілюстраціями. Вони захоплюють своєю життєвою правдою, яка в своїх почуттях,

вчинках і подіях поєднана з казковістю. Автор пише про дорослі та серйозні речі для наймолодших і цим самим прищеплює любов і повагу до всього українського.

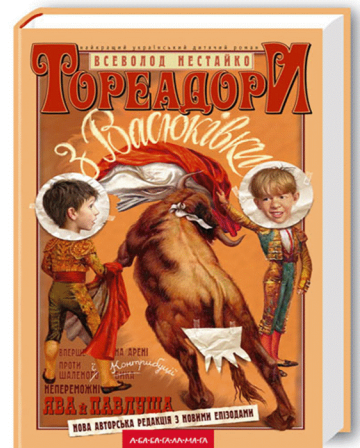

Незважаючи на те, що сьогодні ми говоримо про сучасних українських авторів, було б дуже доречно згадати і найславнішого українського казкаря **Всеволода Зіновійовича Нестайка**, якого справедливо вважають класиком дитячої літератури. Своїми веселими, дотепними, мудрими й непересічними повістями й казками він радує, веселить і повчає вже не одне покоління. Про

твори та творчість Всеволода Нестайка можна говорити й говорити. Його казки та оповідання як багато років назад, так і сьогодні є найпопулярніші серед читачів-дітей, його книгами як і раніше, так і сьогодні зачитуються діти і дорослі. А «Тореодори з Васюківки» навіть потрапили до переліку видатних творів світової літератури для дітей. Загалом у творчому доробку письменника більше 40 творів: оповідань, повістей, казок, п'єс. Сам Всеволод Зіновійович про свій вибір казав так: «Коли я став по-справжньому дорослим, мені страшенно захотілося повернутись назад у дитинство – догратися, досміятися, добешкетувати... Вихід був один – стати дитячим письменником. Так я й зробив. І, пам'ятаючи своє невеселе дитинство, я намагався писати якомога веселіше». Як я вже казала раніше, його книжками зачитуються мільйони дітей «від 2 до 102...», і якби зібрати воєдино всю їхню до нього любов – вона осяяла б всю Україну... У творах Нестайка веселі, розумні, жваві, дотепні, сміливі маленькі герої в різних життєвих ситуаціях, іноді зовсім химерних, а часом і відверто драматичних виявляють неабияку кмітливість, почуття гумору і людяність. Читаючи, завжди відчувається, що поряд з героями постійно присутній сам автор, його лагідна й весела душа.

А ви, любі друзі, читали пригоди «Тореодорів з Васюківки»? Ну тоді дайте відповіді на питання літературної вікторини.

1. Хто головні герої твору?
 - Ява та Вітя
 - Ява та Павлуша
 - Павлуша та Петька
2. Хлопці хотіли прорити метро під...
 - Свинарником
 - Будинком
 - Школою

3. Скільки станцій метро мало бути збудовано?
- 2
 - 3
 - 4
4. Для кого проїзд у метро мав бути дорожчим?
- Для директора школи
 - Для однокласників
 - Для **вчительки математики**
5. Кого хлопці витягли з криниці?
- Сестричку Яви Яришку
 - Кошеня
 - **Цуценя**
6. Як насправді звали Яву?
- Яша
 - Ярик
 - **Ваня**
7. Хто зруйнував збудоване хлопцями метро?
- Корова Контрибуція
 - Дідусь Яви
 - **Льоха Манюня**
8. Для тореадорського бою хлопці вибрали...
- Бика
 - **Корову**
 - Коня
9. Друзі заблудились в полі...
- Соняшниковому
 - **Кукурудзяному**
 - Пшеничному

Твори Всеволода Нестайка не можна випустити з рук, не дочитавши до кінця.

А ви знаєте, чому дракони присмачують перцем навіть морозиво? А чому лихий чаклун щодня п'є натщесерце смолу? А чому ніхто не купається в Чорному озері? Ні? Отже, ви ще й досі не читали книг сучасного письменника **Олександра Дерманського**.

Автор створив самотутній і цікавий світ, населив його добрими симпатичними буками, лепрехунами, блотами, драконами, добрими жуками і комахами й не дуже симпатичними та геть не добрими песиговцями, крилунами й чаклунами. Всі вони борються зі злом, рятують світ від сил Питьми. Дорога до перемоги важка, наповнена різноманітними перешкодами, пригоди героїв часто страшні, але захопливі. Отож, якщо ви й досі не знаєте, чого бояться печерні помідори та як повернути бойовий дух драконові на пенсії, швиденько йдіть до бібліотеки, беріть книжки Сашка Дерманського. Що ж, я вам трохи заздрю. Адже у вас попереду знайомство з письменником, кілька годин приємного читання, а також нові друзі та захопливі пригоди.

«Любов до книжки слід прищеплювати з перших місяців життя – переконаний автор, – якщо не з книжки, то звідки тоді дитина дізнається, що найголовніше в житті – робити добро, не кривдити ближнього». Своїми творами письменник допомагає зберігати зернятка дитячих душ і вважає писання казок справою якнайбільш чоловічою.

Чи доводилося вам потрапляти у дивні, незрозумілі, а то й небезпечні обставини? А якщо одного чудового ранку ви прокинетесь й помітите, що довкола відбуваються фантастичні події? Часом обставини змушують навіть дуже несміливих людей кидатися назустріч небезпеці. Ось, наприклад, біжиш знайомою вулицею і раптом провалюєшся крізь люк у секретний штаб Таємного Товариства Боягузів. Твоя рідна бабуся винаходить часоліт, а Землю от-от мають захопити підступні космічні прибульці, які заразили більшість людей вірусом страху. І порятунок всього людства залежить тільки від вас! Головне – вміти здолати свій страх. А на Міжгалактичному фестивалі смугастих равликів ви бували? Чи може вам доводилося грати у гру «хто впіймає скаженого кльоцика»? А рятувати летючих жабок від підступних подвійних барабульок? А ви б хотіли за допомогою вогняної кульки потрапити на Пурпурову планету й врятувати космічного мандрівника Люма? Якщо вам цікаво взяти участь в усіх цих неймовірних і дуже небезпечних (але шалено веселих) пригодах, радимо негайно прочитати книги **Лесі Вороніної**.

Це «Прибулець з Країни нямликів», «Хлюсь та інші», «Таємне Товариство Боягузів, або Засіб від переляку № 9», «Таємниця Пурпурової планети», «Слон на ім'я Гудзик», «Різдвяна казка», «Нямлик і балакуча квітка» та ін. Всі вони відрізняються своєю універсальністю, їх можна читати у

будь-якому віці й щоразу відкривати для себе щось нове. Коли будете читати, придивіться уважніше – може, й до вас зі сторінок цих книг посміхнеться хтось кумедний. Між іншим, книжки зацікавлять не лише дітей, а й їхніх батьків, бабусь та дідусів, адже вони сповнені блискучого гумору та іронії. Автор каже: «вірю – після того, як дитина прочитає мою книжку, їй схочеться зробити щось добре й гарне, і, може, вона навчиться

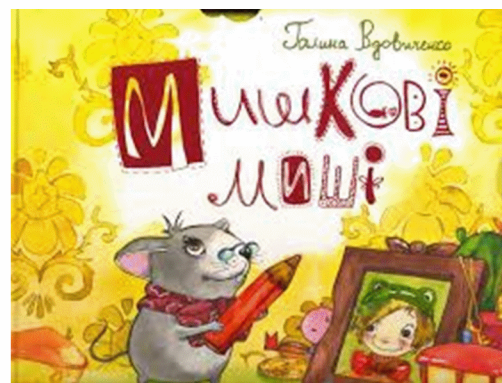
примруженим оком дивитися на себе й на навколишній світ, адже сміх дуже допомагає жити! Взагалі, на мою думку, основне завдання літератури – робити людей кращими».

Знаєте, що трапляється, коли разом збираються 36 і 6 котів? А якщо вони починають жити разом в одній квартирі? А які таланти у них? І як вони співають реп? Українська письменниця **Галина Вдовиченко** розповіла про це все у своїй книзі «36 і 6 котів». Дуже раджу всім прочитати цю дивовижну історію. А зовсім маленьким книголюбчикам припадає до душі інша історія, яка трапилася з хлопчиком Михайликом, героєм нової повісті Галини

Вдовиченко. Він подружився з мишами, так дійсно з мишами, з ними йому ще й як пощастило! А серед них були – домашня мишка, польова, лабораторна, летюча й навіть комп'ютерна. Разом вони створили тааакеее... А що саме він створив і що йому на це сказали мама й тато – дізнаєтеся, коли прочитаєте казочку «Мишкові миші».

«Наскільки цікавою є книжка? Це можна дізнатися за одну хвилину. Достатньо погортати сторінки й прочитати хоча б кілька речень – і

одразу стане зрозуміло, твоя вона чи ні. Захопить вона так, що нічого довкола не чути, чи ні...» - так каже про дитячі книги Галина Костянтинівна і намагається так творити, щоб кожна книжка була саме такою. І можу з впевненістю сказати, що їй це вдається.

Наступна книжечка, мені здається, більше зацікавить дівчаток, хоча смакоту любляють всі. Називається вона «Солька і кухар Тара-пата» і вміщає в собі дуже цікаву повість про маленьку дівчинку Соломію, справжнього кухаря Тара-пата, купу цікавих рецептів, правила сервірування столу, дуже гарні ілюстрації. Це перша художня кулінарна книга для всієї родини. «Готували» цю смакоту молода українська письменниця **Оксана Луцевська**, кулінар Лана Світанкова та художниця Ольга Гаврилова.

Смакота – річ, звісно, дуже приємна, однак не така проста, як здається на перший погляд. Бо що, скажімо, у вас передовсім асоціюється зі словом «смакувати»? Напевне, розмаїті смачненькі страви, які приносять задоволення, покращують настрій та самопочуття. І ви маєте рацію – однак не на всі сто відсотків, а приблизно... на п'ять. Погляньте на смакоту інакше – і тоді ви зможете смакувати сонячний ранок, сімейні прогулянки, дощик, спілкування з друзями, пригоди, книги, сон. І навіть якщо звідкись усе ж вигулькне поганий настрій, як це сталося з відомим кухарем Тара-патою, варто уважно роздивитися довкола і не прогавити свого рятівника, а нагодувати його чимось смачненьким. Солька ж як ніхто знає, що зазвичай щастя ховається простісінько перед носом – удома!

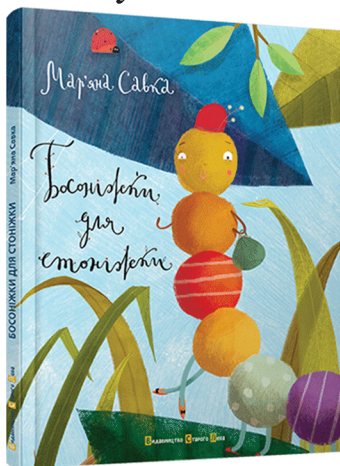

Всі твори молодії, але дуже талановитої письменниці Оксани Луцевської дуже різні і дуже цікаві. Наприклад, захоплюючий різдвяний казковий детектив «Дивні химерики, або таємниця старовинної скриньки» познайомить нас з друзями, які вирішили розгадати таємницю старовинної скриньки і дивних створінь – химерників. Задля цього вони вирушили у небезпечну подорож. Разом з маленькими героями ми познайомимося з українськими народними звичаями, традиціями, піснями. Усе це дуже добре вливається в сучасну детективну повість. Тому кожна деталь, змальована письменницею, створює особливі декорації, в яких вигадка перетворюється на реальність, а реальність - на сон...

А історія про маленького голуба на ім'я Авія взагалі не залишить нікого байдужим. Через своє пошкоджене крило він не вмів літати, але він став пташиним диспетчером, керував польотом інших птахів, допомагав їм вправно злетіти поміж літаків, адже події, про які розповідає автор відбуваються в аеропорту. Тож прочитайте й ви цю цікаву історію, та познайомтеся зі сміливцем Авія.

Хочу розповісти вам про книжку, яка може стати справжньою візиткою міста Львова. В цій віршованій казці **Мар'яни Савки** ледь не щодня стають дива. А називається вона «Казка про Старого Лева». Історія дійсно трапилася зі Старим Левом, який втомився володарювати та оселився у славному Львові, у чудовій мансарді з вікнами на площу Ринок. Він був казкарем, пив каву і писав казки на друкарській машинці. Одного разу під час дощу стеля його помешкання починає текти – без ремонту не обійтися, і Старий Лев просить допомоги у своїх найближчих екзотичних друзів – Крокодила, Слона та Жирафи. Щойно друзі прибувають до Львова з ними стаються дивовижні історії, про які ви зможете дізнатися взявши до рук і прочитавши цю чудову книжку.

А у новій дитячій збірці віршів «Босоніжки для стоніжки» Мар'яна Савка зобразила низку добрих, наївних, а головне близьких малечі героїв. Серед них босонога стоніжка, равлики Павлик і Петрусь, маленька, але дуже загребуша мишка, котище, якому стає зле на даху високого будинку:

Ой, зніміть мене, мур-няу,

Я ж маленьке кошеня-у!!!

Значна частина віршів Савки – це жартівливі замальовки, невеличкі казкові портрети, як-от таємничий «Чорний пан» чи «Гноми». Певно, і дітям, і дорослим сподобається віршик «У нашої Насті», де опис одягу всієї родини завершується дотепною ремаркою самої дівчинки:

І треба ж було народитись такою!

Ото пощастило родині зі мною!

Решта поезій мають цікавий жартівливий або повчальний сюжет. Наприклад, уже згадана маленька мишка дуже дбайливо обставляла свою

нірку, тому тягла туди усе, що бачила. Бідолашка зробила фатальний вибір, вирішивши зтягти до себе і білий хутряний хвіст хазяйського кота.

А зараз ми познайомимося з автором, яка пише для найменших. Це **Наталія Валентинівна Чуб**. Її книжечки дуже розумні, серії «Енциклопедія для маленьких вундеркіндів» допоможуть малюкам підготуватися до школи, подолати дитячі страхи та агресію, навчать стежити за власним здоров'ям, любити й поважати своїх друзів, бути чемними, ввічливими і працьовитими. В кожній маленькій людині щодня виникає купа проблем: слухатися чи не слухатися, сказати правду чи збрехати, лінуватися чи не лінуватися, бути добрими чи ні, дружити з іншими дітками чи постійно сваритися. На ці та багато-багато інших питань знайдуть відповідь всі бажаючі у цікавих, пізнавальних книжках, які називаються:

- ✚ Азбука доброти
- ✚ Азбука ввічливості
- ✚ Азбука здоров'я
- ✚ Азбука екології
- ✚ Азбука дружби.
- ✚ Азбука хоробрості.

Інша серія «Забавні історії для малят» зібрала добрі та повчальні казки, які хочеться перечитувати постійно. Одна розповідає про маленьку рибку Моллі, яка живе у великому океані і спочатку зовсім не мала друзів, а потім подружилася з морським коником, який врятував її. Інша історія трапилася у спекотній Африці, з левенятком, яке зрозуміло, що всі звірі і птахи поважають левів не через велику гриву, а через добре серце і готовність завжди допомогти слабим і беззахисним. А історія малого кенгуру навчить бути чемними, не ображати інших, бо коли сам потрапиш у біду, хто ж тобі допоможе. Без перебільшення кожна книжечка Наталі Валентинівни Чуб заслуговує на увагу не тільки дітей, а і батьків.

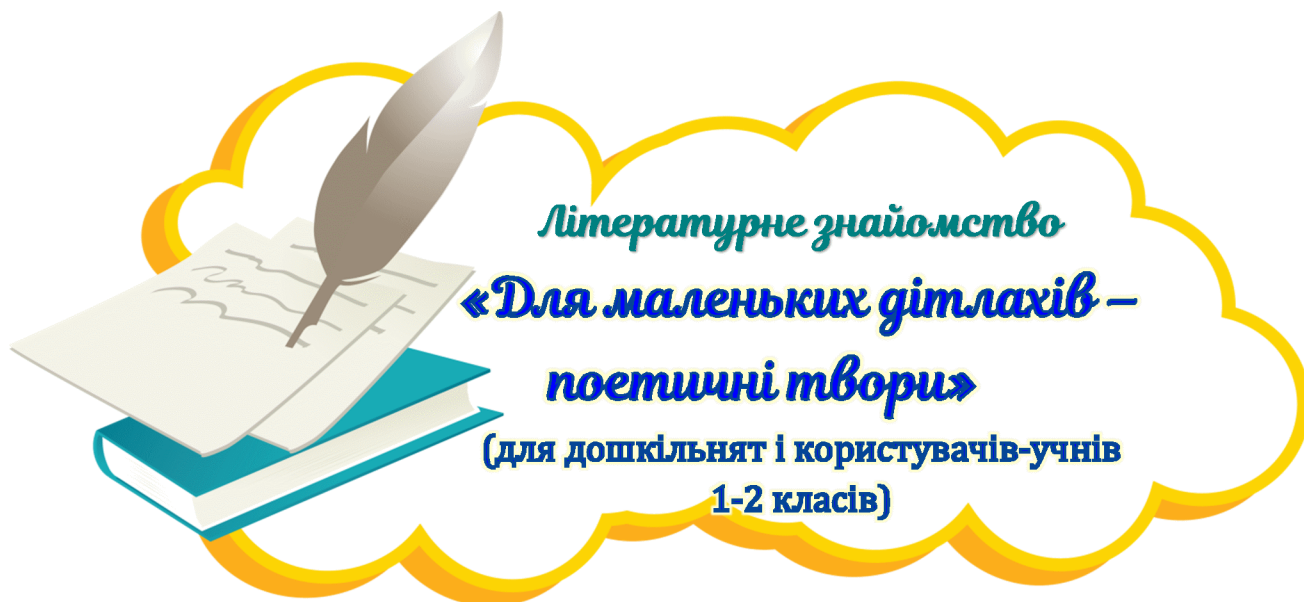

Ну і на останок хочу познайомити вас з серією казок про веселі пригоди двох чеберяйчиків – Гоплі та Піплі. Чеберяйчики давно відомі як персонажі української міфології, але у цих казках ми вперше можемо з ними познайомитися ближче. Як Гопля і Піпля вирішили збудувати хатку, чи вміє яблуко розмовляти? Хто така Ая і чому вона опинилася в ліжечку Піплі? Як Піпля взимку ласував морозивом? Про це і ще про багато цікавого ви дізнаєтеся, прочитавши книжки відомого українського письменника **Юрія Винничука**, а кумедні малюнки чудової художниці Юлії Пилипчатіної допоможуть оживити у вашій уяві цих незвичних героїв. Вигадані Юрієм Винничуком герої дуже милі і запам'ятовуються з першого читання. Особлива манера письменника створює відчуття, що читаєш про своїх, місцевих казкових героїв. Коли читаєш, складається враження, що ось ці герої - вони живуть трохи далі від твого будинку, он за тим пагорбом, у лісочку. Їх можна зустріти, тільки треба вірити в них.

Книги насичені добрим гумором, відчуттям поваги казкових персонажів один до одного, маленькими філософськими роздумами, веселими діалогами. Загалом кожна історія тішить пригодою, ненавмисно навчає благородності, доводить, що навіть серед асфальту сучасного міста все ж є місце казці.

Про сучасні українські книги можна розповідати ще дуже довго. Я раджу всім не гаяти час, а швиденько поринути у фантастичний світ захоплюючих пригод і чарівних подій. Найцікавіше та найтаємничіше родом з дитячих книжечок.

Бібліотекар. Діти, ми сьогодні з вами поговоримо про чудовий, неповторний жанр літератури – про поезію. 21 березня рішенням генеральної конференції ЮНЕСКО ухвалено як Всесвітній день поезії.

Спілкування з поезією починається ще з раннього дитинства. Коли вам батьки читають дитячі віршики, які ви так любите; коли ви, навчаючись в школі, на уроках читання знайомитеся із творчими доробками українських поетів та багато віршів вчите напам'ять. Саме у віршах найбільш точно виражена думка автора, його переживання. І головне – для читання віршів не потрібно багато часу, варто лише зосередитись та поринути у світ поетичного слова. Девізом нашого заходу буде *«Люби – рідне, читай – українське!»*

Хлопчик. Книжки у світі різні є
І в кожної ім'я своє.
А люди всі книжки читають
Тому і розум світлий мають.

Дівчинка. За розміром є тоненькі,
Малі, великі і товстенькі.
Всі на землі книжки чудові,
Є історичні й наукові.

Хлопчик. З малюнками є і без них,
Й такі, що викликають сміх.
Бувають енциклопедичні,
Прозові є і поетичні.

Бібліотекар. Сьогодні ми з вами, діти, поринемо у світ поетичного слова. Я вас познайомлю з українськими поетами, які писали свої твори для дітей.

Розпочнемо наше знайомство з *Наталею Львівною Забілою*. Вона лауреат літературної премії ім. Лесі Українки. З дитячих років вже пробувала писати вірші. Вірші Наталі Забіли цікаві й повчальні, ніжні й мальовничі, а ще сповнені доброго гумору. Писати вірші, казки та оповідання почала ще в дитинстві. Це сталося, коли дівчинці було чотири роки. Свідками цього були мама і старша сестричка Аля.

Наталя Львівна, коли стала дорослою, пригадувала, що її мама не вміла співати, а тому перед сном читала своїм дітям вірші, яких вона знала дуже багато. Тому й не дивно, що в цій сім'ї діти змалку любили вірші, багато знали їх напам'ять.

Коли Наталя Львівна виросла, в неї з'явилися власні діти: Тарас і Яся. Про Ясю письменниця написала навіть книжку, яку так і назвала – «Ясоччина книжка».

Наталя Львівна дружила з відомим письменником Корнієм Чуковським. Одного разу вони запросили його до себе. Він сів до письмового столу й почав розпитувати Ясю – чи любить вона книжки, чи знає вірші напам'ять.

- А малювати вмієш? – спитав Корній Іванович.

- Умію, мама, дай мені малювець, я буду малювати, - сказала Яся.

Так з'явився твір, який так і називається «Олівець-малювець».

Взяла Яся олівець,

Олівець – малювець.

Сіла Яся біля столу,

Розгорнула папірець.

Треба тут намалювати

Отаку здорову хату!

Вікна. Дах. Димар на нім.

З димаря – великий дим!

Ось травичка, ось доріжка.

Ось дитинка. Ручки. Ніжки.

Ротик. Носик. Голова.

І волосся – як трава!

Ось на небі сяє сонце,

Довгі промені ясні...

А в сторінці, під віконцем,

Квітнуть квіти запашні.

У дитинки є спідничка,

А на ніжках черевички.

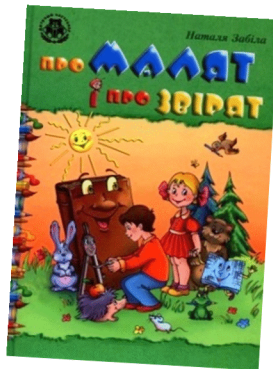
Ще їй кошика зроби –
Піде ляля по гриби.
Ліс такий густий, кошлатий,
І дерев у нім багато –
Все ялинки та дубки.
Як щітки, стирчать гілки.
А під кожним під дубочком
Два грибочки, три грибочки.
Ось чотири, ось і п'ять...
Вже нема де малювать!

Діти, ви любите відгадувати загадки? Наталя Забіла писала віршовані загадки. Спробуйте їх відгадати.

Загадковий конкурс за циклом віршів Н. Забіли “Лісові загадки”.

Клубочок

По лісі стежиною
Дівчина йшла
І раптом клубочок
На стежці знайшла.
Хотіла торкнутись –
Ой, що ж то за жах!
Це сірий клубочок
Увесь в колючках!
Дівча від клубочка
відскочило вбік,
А він ворухнувся,
Розгорнувся
Та й утік!..
Ну, хто ж здогадається –
Що ж то було?
Який це клубочок
Дівчатко знайшло? *(Іжак)*

Хоч нічого й не майструє:
Туки – туки – тук!
Робить він корисну справу:
Туки – туки – тук!
Ще й одягнений яскраво:
Туки – туки – тук! *(Дятел)*

Водяна красуня

Глянь, яка красунечка
Посеред ріки
Розпустила весело
Білі пелюстки.
А над нею сонечко
Й синява ясна,
Пурхають метелики
Білі, як вона.
Може, їй з метеликом
Високо в блакить
Теж злетіти хочеться –
Та не полетить!..
Бо її не випустить
Чорна глибина!
Бо вона прив'язана
Коренем до дна... *(Водяна лілія)*

Туки – тук

Хто на дереві над нами:
Туки – туки – тук?
Прибиває щось гвіздками:
Туки – туки – тук!
Наполегливо працює:
Туки – туки – тук!

Які ви молодці! А більш складні загадки на логічне мислення відгадаєте?

З села до міста йде мій брат.
Назустріч – семеро дівчат,
І кожна має сім торбин,
В торбині кожній – сім хлібин,
Гризуть той хліб сім мишенят,
І ловлять їх сім кошенят,
І в кожного є двоє вух,
На кожнім вусі – десять мух,
І кожна має два крила...
То скільки ж всіх людей іде з села? *(Один)*

Одна маленька дівчинка
пішла гуляти в сад.
Там дві зелені яблуньки
край тину стали в ряд.
Під вітами три квітоньки,
чотири будяки.
Над ними п'ять метеликів
ведуть свої танки.
Шість коників змагаються –
хто вище всіх плигне?
А сім пташок цвірінькають,
вітаючи мене.
До тину між деревами
драбину я припну.
Угору по драбиночці
аж вісім раз ступну.
У мене дев'ять друзів є,
покличу їх мерщій
і десять стиглих яблучок
складу у кошик свій.
Смачних рум'яних яблучок
Нам вистачить усім:
Я друзям дам по одному
сама десяте з'їм!

Діти, скільки яблук віддала дівчинка своїм друзям? *(Дев'ять)*

Особливе місце в творчості письменниці посідають віршовані казки. Вони вводять у світ веселих пригод. До того ж, казки написані чудовим віршем, якій тонко передає всі емоції героїв. Більшість казок Наталі Забіли перекликаються з народними сюжетами, але звучать ці твори зовсім по-новому.

Діти, я пропоную вам пограти в гру «Відгадай казку». Умови дуже прості: я буду читати уривок віршованої казки, а ви повинні вгадати її назву.

Казка в гості завітала,
В коло друзів всіх позвала.
Завжди в казці так було:
Переможе все ж добро!
По ялинку внучка з дідом

йшли по лісі навмання.
А за ними бігло слідом
довговухе цуценя.
Задивилась, мабуть внучка
на ялинку, на сосну
і зронила якомсь з ручки
рукавичку хутряну...
(Рукавичка)

Була собі хатиночка,
навколо неї пліт.
Жили в хатинці півничок
і сірий кіт-воркіт.
Кіт зрання та до вечора
у лісі полював,
а півник в хаті порався
та квіти поливав.
(Кіт та півник)

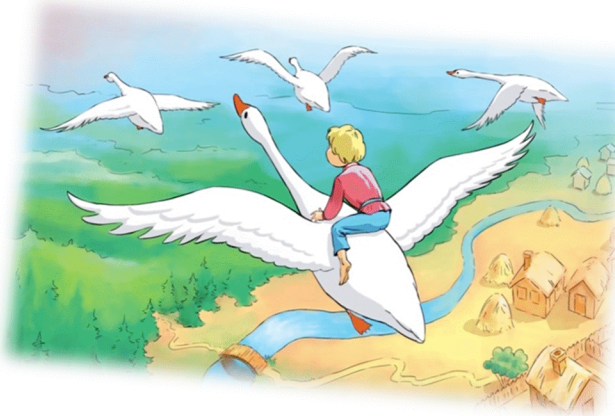
Оселились біля річки
сірий зайчик та лисичка.
Зайчик – в хатці луб'яній,
А лисичка – в крижаній.
(Зайчикова хатка)

До столу Журавель сідає,
В тарелю дзьобом – стук та брязь...

Нічого в дзюб не попадає,
Покуштувати навіть – зась!
Аж тут сама Лисичка наша
Метким та ловким язичком
Злизати вміє з тарілі кашу
І вихлебтала борщ цілком.
(*Лисиця та Журавель*)

Летіли гуси-лебеді,
схопили Іваська
та й понесли на крилечках
далеко від ліска.
Аж тут прибігла дівчинка,
а їх ніде нема!
Лиш на горбочку пічечка
Стоїть собі сама.
(*Гуси-лебеді*)

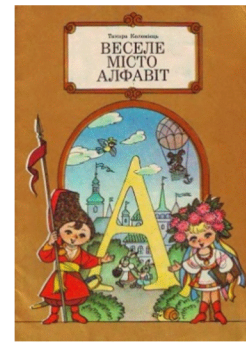

Діти, я хочу вас познайомити з творчістю ще однієї української поетеси. **Тамара Опанасівна Коломієць** народилася в місті Корсунь-Шевченківський на Черкащині в 1935 році. Мати багато працювала, тому вихованням дівчинки займалася бабуся. Тамара виросла «у пелені бабусі Ганни», яка була в міру релігійною, керувалася здоровим глуздом і прислухалася до народної мудрості. Ці риси характеру вона передала внучці. Неписьменна баба Ганна знала напам'ять майже весь «Кобзар» і часто його цитувала.

Тамара Опанасівна писала для дорослих і дітей. Але так вийшло, що Тамара Коломієць – відома дитяча письменниця. У її творчому доробку – понад 30 збірок оригінальних казок, небилиць, лічилок, смішинок, загадок. Чимало різних див знайде маленький читач у її творах, але ще більше – повчального. Її абетки для дітей, яких вже на сьогоднішній день шість – це цілий світ, яким дитина мандрує світом літер. З однією ми зараз познайомимося. «**Веселе місто Алфавіт**» – це одна з перших її абеток. Я пропоную вам не тільки послухати віршики про літери, а відгадати, про яку літеру йде мова.

Веселе місто Алфавіт.
Йому сьогодні наш привіт.

До нього нам лягає путь, —
 У ньому літери живуть.
 Живуть там літери в словах,
 А кожне слово – звір чи птах,
 Травиця чи барвистий цвіт.
 Отож в похід за мною вслід!

Б'є в бокастий барабан
 Билом буковим баран.
 А в барвистий бубонець
 Б'є білястий баранець.
 Барабаняють барани —
 Барабанщики вони.

(літера Б)

Дятел дерево довбав.
 Дощик дятла не дістав:
 У дуплі у дятла дім.
 Дятлєнцям добре в нім.

(літера Д)

Їде, їде їжачок,
 Їжачок-лісовичок.
 Їде, їде до змії —
 Проганятиме її.

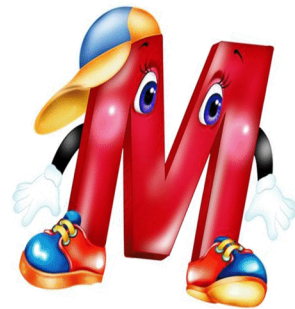
(літера Ї)

Малювали мавпенята
 Мавпу-маму, мавпу-тата,
 Малювали мальву-квітку.
 Будуть малярями дітки!

(літера М)

Чисто-чисто у "Чайній".
 У "Чайній" у чарівній
 Черепаха чаювала,
 Чаплю чаєм частувала.

(літера Ч)

Бачите, як легко за допомогою віршованої абетки вчити літери. Я пропоную вам познайомитись і з іншими абетками цієї письменниці «Хто нам літери приніс» та «Зоопарк від А до Я».

Чимало віршів Тамари Коломієць покладено на музику. Композитор Алла Мігай видала дитячу збірку пісень «Я по вулиці іду» на вірші Тамари Коломієць. До збірки увійшло сімнадцять віршів поетеси.

(Можна запропонувати прослухати та поспівати пісеньки на слова Т.Коломієць).

Вірші Тамари Коломієць легко читаються та вчаться. Я пропоную вам, дітки, разом зі мною прочитати вірш, який називається «Біб-бобище». Цей віршик про те, як з бобової насінини виходить рослинка і дає свій урожай. Давайте спробуємо. Для цього вам потрібно запам'ятати такі строки:

Біб, біб, бобище,
Мідяний лобище

(Бібліотекар читає дві перші строфи вірша, а діти повторюють дві наступні).

Письменниця Тамара Коломієць і зараз продовжує писати для дітей і тішить малечу своїми книжечками.

Платон Микитович Воронько – наш земляк. Він є автором понад 30 збірок віршів і поем та великої кількості книжок для дітей.

Він народився в 1913 році в селі Чернеччина Охтирського району на Сумщині. Любов до людей, до рідного українського слова у нього від батька-матері. Цю любов він проніс через все життя. Його твори для дорослих відзначені Національною премією ім. Тараса Шевченка, а збірки для дітей «Читаночка», «Казка про Чугайстра», «Сніжна зіронька горить», «Облітав журавель», «Всім по сім» – премією імені Лесі Українки. Поет весело та дотепно розповідає про дитячі пригоди, про кумедні витівки звірят, навчає через свої твори вас, малята, бути чемними і добрими, працьовитими і турботливими, сіє через свої вірші в ваші серця любов до рідного краю.

П.Воронько – майстер короткого вірша, що нагадує байку. Найчастіше зброєю в боротьбі з хвастощами, лінощами, неробством та іншими вадами є жарт, сміх.

А зараз ми послухаємо віршики Платона Воронька, які підготували ваші однокласники. Слухайте уважно та поміркуйте, про що віршик.

Хлопчик. Падав сніг на поріг,
Кіт зліпив собі пиріг.
Поки смажив, поки пік,
А пиріг водою стік.
Кіт не знав, що на пиріг
Треба тісто, а не сніг.

(віршик про те, що треба бути спостережливим)

Дівчинка. Засмутилось кошеня —
Треба в школу йти щодня.
І прикинулося вмиць,
Що у нього хвіст болять.
Довго думав баранець
І промовив, як мудрець:
«Це хвороба непроста,
Треба різати хвоста».
Кошеня кричить:
«Ніколи!

Краще я піду до школи!

(віршик про те, що не потрібно лінуватись)

Хлопчик. Облітав журавель
Сто морів, сто земель
Облітав, обходив,
Крила, ноги натрудив.
Ми спитали журавля:
- Де найкраща земля? —
Журавель відповідає:
- Краще рідної немає!

(віршик про те, що Батьківщина для кожного найкраща)

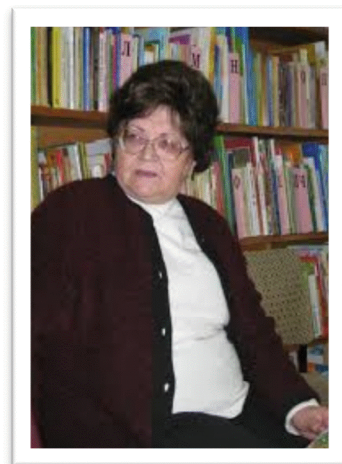
Дівчинка. Хвалився кіт,
Що він у брід
Дніпро перебрєде.
Та як пішов —
І не прийшов,
Нема kota ніде.
І ти ніколи не хвались,
Коли не можеш — не берись.

(віршик про те, що не хвались, не вміючи)

Бібліотекар. Платон Воронько у спогадах друзів – доброзичливий, людяний і мудрий. Так, його вірші стали улюбленими для багатьох поколінь юних читачів, вони живуть між людей, звучать на дитячих святах, вивчаються в школі.

Діти, хочу вас познайомити ще з однією дитячою поетесою **Савчук Людмилою Павлівною**. Народилася вона 1 жовтня 1935 року в сім'ї хліборобів. Її вірші – це ковток джерельної води, прозорої і чистої. Вони невигадливі, щирі, на диво мелодійні, легко запам'ятовуються, дохідливі, прості й мудрі, справжні. Творчий доробок поетеси невеликий, але вагомий. Наталя Забіла, відгукуючись на її творчість, сказала: «Людмила Савчук пише вірші, для дітей, в основному для дошкільного і молодшого шкільного віку. Її вірші дуже легкі, веселі, зрозумілі для малих читачів, образні й ліричні, вони до того ж чомусь завжди вчать дітей, виховують в них найкращі людські почуття».

Послухайте, як поетеса звертається до вас, діти, до своїх читачів.

Я народилась в рідній Україні.
Гуляв неспокій в місті і в селі.
В простій селянській трудовій родині,
Що завжди гнула спину до землі.
Росла й цвіла, як квітка при дорозі,
З вітрами зерна слала на луги.
Моїх пісень спинить ніхто не в змозі,
Вони лунають всюди навкруги.
Я мови наувчалася в струмочків,
Пісень – у пташок, мудрості – в дідів.
Тепер слова, укладені в рядочки,
Я вам дарую, наче пташка спів.

Л.Савчук

Віршики Людмили Савчук можуть вас багато чому навчити та познайомити з навколишнім світом. Наприклад одна з її книжечок називається «Один, два, три...». Вона навчить вас рахувати і робить це дуже просто й легко:

Ходить бусол по воді:
Чап! Чап!
Лічить жабок по одній:
Хап! Хап!
Перелякані жабки:

– Ква! Ква!

Пострибали під листки:

Раз! Два!

Діти, скільки жабок? (Дві)

У лісочку на горбочку –

Три берізки, три дубочки...

Рахувать ведмідь не вмів,

То зозулю попросив.

З того часу у ліску

Все: «Ку-ку! Ку-ку! Ку-ку!»

Діти, а виможете порахувати скільки всього дерев? (Шість)

Водить діточок завжди

Гуска-мама до води.

По стежині до ставочка

Лопотять вони шнурочком.

А гусак по заду йде

І рахунок їм веде.

Скільки пальців на руках –

Стільки діток в гусака.

Дітки, так скільки гусенят? (Десять)

Віршики Людмили Савчук навчать вас, що таке додавання, віднімання, множення, ділення, одиниця і множина. Це такі віршовані уроки з математики. А ще за допомогою її віршів можна вивчити час доби.

Сіло сонце за діброви.

Замовка пташиний спів.

Вечір сивий хмуристь брови,

Кличе в ліжка малюків.

Діти, про який час доби говориться у віршику? (*Вечір*)

Як сховалась нічка

У дрімучий ліс,

А туман патлатий

В очерет заліз,

І зібрав світанок

Зорі у мішок;

Вийшов тихий ранок,

Розбудив пташок.

Діти, а це що за час доби? (*Ранок*)

Діти, а ви хочете пограти в гру «Так і ні»? У поетеси є цикл віршиків, на які треба дати відповідь, яка складається з одного слова: так або ні.

Півник ось знайшов зернину
І склика усю родину.
Він їх хоче пригостить.
А чи гарно так робить?

(Так)

А горобчик біля тину
Відніма в сестри шкорину.
Наїжачились чуби...
Можна так робити?

(Ні)

Їжачок сидить, сміється,
Язика вколов лисиці,
Щоб розбійниця метка
Не хапала їжачка.
Я не знаю, що робить,
Чи лисицю пожаліть?

(Ні)

Натомилась киця, спить,
Котик-син горлає.
А у вас, часом, скажіть,
Отаке буває?

(Ні)

Ось курчата неслухняні
Утекли від квочки-няні.
А сорока погляда.
-Ко-ко-ко! Біда! Біда!
Ну, а що робить мені?
Похвалить курчаток?

(Ні)

Зайчик в лісі заблукав,
Впав. Біда малому.
Їжачок його підняв...
Ти б відвів до дому?

(Так)

Поважаючи свого читача, котрий ще не вміє читати, а любить слухати, Людмила Савчук з любов'ю формує характер майбутньої дорослої людини, її смаки. Її книги це перше віконце у світ, – знайомить із середовищем, що оточує вас, із речами навколо, з природою. Її вірші допомагають вам, діти, оволодіти мовою, відчувати красу рідного слова.

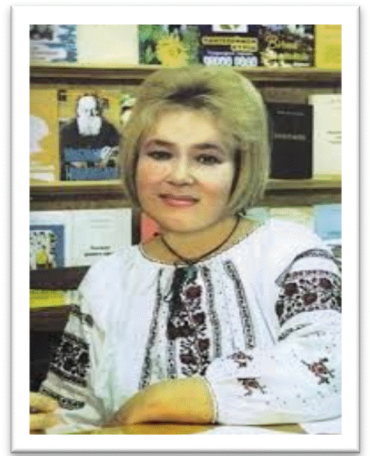

Сію в розум дитячий слова,
 Як дбайливий господар насіння.
 Щоб у серці вони проросли
 І у душі вп'ялися корінням.
 Хай у душах дитячих рядки
 Розцвітуть, як чудові рослини,
 Хай дитинства щасливі роки
 Все життя пам'ятає людина.

Л.Савчук

Нині Людмила Савчук – член Національної Спілки письменників України, лауреат премії імені Богдана Хмельницького, частий гість у школах, дитячих садочках, де її радо зустрічають юні шанувальники. Бо хіба ж можна не шанувати гарну поезію.

Українська поетеса **Ганна Панасівна Чубач** – автор близько 60 книжок для дорослих і дітей, 300 ліричних пісень та багатьох віршованих абеток, навіть одна з них «Алфавітні усмішки», покладена на музику композитора Олександра Білаша. Вірші Ганни Чубач веселі, дотепні, повчальні, жартівливі – вони дарують добрий настрій, вчать мислити і любити рідне слово.

Дітям полюбилися її вірші, скоромовки, лічилки для дошкільнят і молодших учнів. Діти, а ви хочете позмагатися у грі «**Скоромовки ловкі**». Ці скоромовки придумала для вас Ганна Чубач. Скоромовки треба вимовляти швидко та чітко повторюючи підряд декілька разів. Хто найшвидше розкаже, той і переміг.

Чик-чирик

Чик-чирик! Чик-чирик!
 Загубився черевик!
 І чирикає Чирик,
 Бо шукає черевик.

Ворони

Кар! Кар! Сир не крав! –
 Ворон ворону кричав.
 Поки ворони кричали,
 То сороки сир украли.

У Ганни Чубач є вірші про різні професії. Уважно послухайте і скажіть, про яку саме професію йдеться.

Хлопчик. Що горить? Де горить?

Я – пожежний рятівник!

До червоної машини

Прив'яжу мерщій драбину.

Шланг, наповнений водою,

Вже лежить переді мною.

У бляшанку калатаю,

Бо пожежа – не чекає!

(Пожежник)

Дівчинка. Дуже рано я встаю.

Все, що бачу, продаю.

Капці татові – за сто,

Мамині – за двісті...

А моє старе авто

Хай іще поїздить!

Торбу гривень наторгую –

Сама в себе все купую.

(Продавець)

Хлопчик. Будівельник тато в мене.

Він працює цілоденно.

Він кладе міцні цеглини,

Щоб тримались добре стіни.

Я також, як мій татусь,

Будівельником назвусь.

А як вивчу весь Буквар,

Дім збудую аж до хмар!

(Будівельник)

Дівчинка. Не «Крамниця», не «Аптека»,

А сама «Бібліотека»

Є на вулиці у нас!

І відкрита повсякчас.

Кожен з нас там має право

Взяти книжечку цікаву.

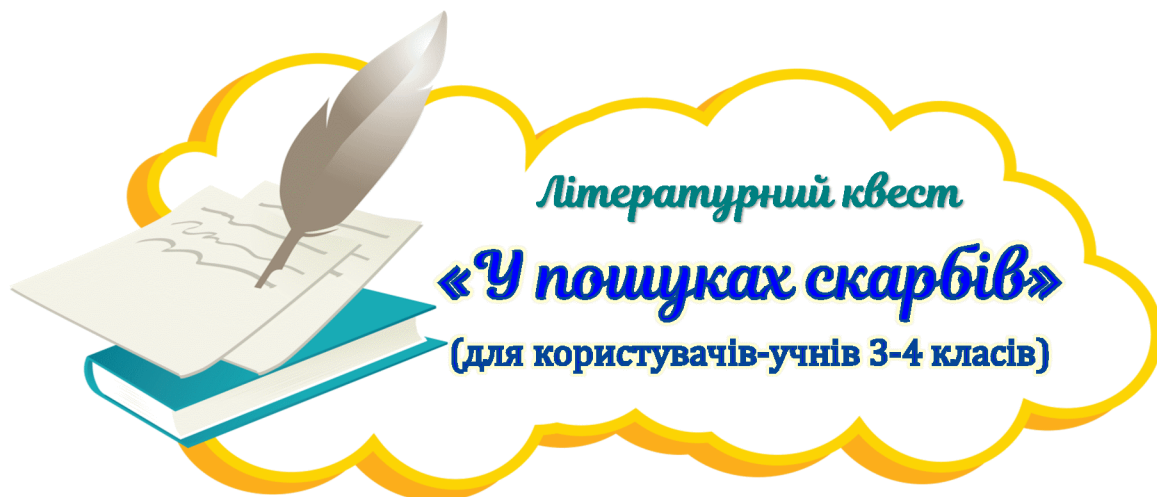
Не «торговець», не «аптекарь»,

Буду я – «бібліотекар»!

(Бібліотекар)

Бібліотекар. Все починається з дитинства і гарної дитячої книги. Я бажаю вам читати, знати українських письменників та поетів. Вони допоможуть краще зрозуміти красу поетичного слова.

Реквізит: карта з маршрутом подорожі, ручки, листи, конверти із завданнями.

Хід квесту

Бібліотекар. Доброго дня усім присутнім, а також тим, хто вирішив спробувати свої сили в літературному квесті!

(Звучить «козацький марш», з'являється козак.)

Козак. Добридень, друзі! Я – козак,

Що значить – вартовий, вояк.

Проте в турецькій, бачте, мові

«Козак» тлумачиться не так.

Про нього кажуть – волоцюга,

А ви в мені знайдете друга.

По світу довго я блукав,

Нащадків гідних відшукав,

Щоб передати ті скарби,

Що заповідані в Січі.

Ця карта (*показує на карту*) допоможе всім

Знайти дорогу до скарбів.

Бібліотекар. Кожна країна має видатних літераторів, якими вона пишається. Україна відома у всьому світі саме завдяки письменникам та поетам, які несли українське слово крізь віки. Саме вони возвеличували рідну мову, розвивали культуру, пропагували патріотизм. Останнім часом з'явилося багато сучасних українських письменників, які пишуть для дітей. Їхні твори ви, діти, вивчаєте за шкільною програмою та читаете з позакласного читання. Ми пропонуємо вам спробувати себе, як знавців української літератури.

Діти, сьогодні нам необхідно здійснити подорож та відшукати заповідний скарб. На нашому шляху виникне багато перешкод. І треба буде докласти багато зусиль, щоб їх подолати. Я думаю, що знання української літератури, вміння виразно читати вірші стануть вам у нагоді.

Козак. Перед нами шлях широкий,
Міст хиткий та яр глибокий.

Тільки разом зможем ми,
Друзі, досягти мети.

Бібліотекар. Так, дійсно, подорож складна, і щоб кінця дістатися, треба пройти всі випробування. Сьогодні ми будемо однією командою. Давайте придумаємо назву команді (*діти придумують назву, наприклад, «Читайлики»*). Ось у мене в руках карта, на якій відзначений наш маршрут подорожі.

(На карті зазначені різні літературні завдання. Гравці обирають завдання, виконавши яке зможуть рухатись далі. За правильну відповідь учасники отримують фішки та вся команда літеру, яку можна намалювати на аркуші паперу або роздрукувати, щоб у кінці подорожі скласти слово КНИГА).

Козак. Починаємо нашу подорож. Готові? (*учасники відповідають*)

Перед нами бурхлива річка не дає нам рухатись вперед. Далі пройде лиш той хто збудує міст. Як не можливо жити без повітря, води та хліба, так не можливо життя без книги. У народних прислів'ях та приказках звучить гімн книзі. У нас на Січі любили влучне слово. Далі можна пройти, лише збудувавши міст. Міст незвичайний, з прислів'їв і приказок про книгу.

Гра «Збудуй міст»

Гравці записують прислів'я та приказки на аркушах, зачитують їх, а козак кріпить їх на карту у вигляді мосту.

- Книга вчить, як на світі жить.
- Книги – ключ до знань.
- Золото добуваються із землі, а знання – з книжок.
- З ручаїв – ріки, з книжок – знання.
- Хліб наснажує тіло, книга – розум.
- Книга – міст у світ знань.
- Розум без книги, що птах без крил.
- Книга корисна, коли її читають.
- З книгою подружишся, розуму наберешся.
- Книги читати – усе знати.
- Книга – твій друг, без неї, як без рук.

Бібліотекар. Безмежна сила книжки.

Без неї людина сліпа. Книга відкриває великий світ.

Якщо до живих джерел глибоких

Ми припадаємо до книг.

Черпаємо снагу, неспокій

Та нездоланну правду з них.

Нас поведуть вони у мрію,
Щоб розпізнати суть буття.
Прийдешні нам шляхи відкриють
І стануть школою життя.

Бібліотекар. Діти, мандруємо далі за маршрутом.

(Діти рухаються далі за маршрутом, зазначеним на карті, та виконують наступне завдання.)

Літературна риболовля

Літературна вікторина у вигляді дитячої гри. Учасники-рибалки виловлюють вудкою з магнітом питання «рибку» і відповідають на нього.

1. Автор оповідання «Перший диктант». *(Остан Вишня)*
2. Кого з українських письменників називають Кобзарем? *(Тараса Шевченка)*
3. Прізвище Лесі Українки. *(Косач)*
4. В якому селі жили відомі «Тореадори» Всеволода Нестайка? *(Васюківка)*
5. Напередодні якого свята розгорталися події, описані в оповіданні «Ялинка» М. Коцюбинського? *(Різдво)*
6. Скільки подяк потрібно отримати Чу від людей, щоб не потрапити в Країну Жаховиськ з книги С.Дерманського «Чудове Чудовисько»? *(Сім)*
7. Як у творі І. Франка «Грицева шкільна наука» названо вчителя? *(Професор)*
8. За якими тваринами доглядав герой поезії Т. Шевченка «Мені тринадцятий минало»? *(Ягнята)*
9. Хто такий Чорлі з однойменної пригодницької казки видатного дитячого письменника Всеволода Нестайка? *(Kim)*
10. Героєм якої казки О. Іваненко є Пік? *(«Казки про маленького Піка»)*
11. Як звали фарбованого лиса з однойменної казки Івана Франка? *(Микита)*
12. Як звали зайчика з «Країни сонячних зайчиків»? *(Терентій)*

(Діти обирають наступне завдання «Чорна скринька» та ідуть за маршрутом, зазначеним на карті).

Козак. *(показує чорну скриньку)*

Що за річ така цікава,
Загадкова, таємнича?
Мабуть це не випадково,
Мабуть, ще одна задача.

Бібліотекар. Для того, щоб продовжити мандрівку, нам необхідно виконати завдання, що міститься у цій чорній скриньці. У ній знаходяться картки, на яких написані назви книг, а вам потрібно згадати автора. Прошу найсміливіших вийти і витягти картки. За правильну відповідь учасник отримує фішку.

Конкурс знавців «*Чорна скринька*»
Картка №1.

«*Незвичайні пригоди у лісовій школі*»
(Всеволод Нестайко)

Картка №2.
«*Таємниця пурпурової планети*»
(Леся Вороніна)

Картка №3.
«*Фроська – кімнатна фея*»
(Ганна Коршунова)

Картка №4.
«*36 і 6 котів*»
(Галина Вдовиченко)

Бібліотекар. Молодці! Виконали завдання. Ось вам ще одна літера.

Козак. Всі ви, діти, молодці!

Дуже добре знаєте книжки.

А тепер рушаймо далі

За чарівними скарбами.

Бібліотекар. Діти, продовжуємо нашу мандрівку та рухаємось за маршрутом, зазначеним на нашій карті. І у нас ще одна перешкода. Щоб подолати її, треба виконати завдання.

Поетична галявина «*Віршований мікс*»

Діти читають вірші українських поетів.

Козак відзначає дітей, які читали вірші, фішками та дає команді чергову літеру.

Бібліотекар. Діти, отримуйте чергову літеру, а подорож наша триває і попереду в нас останнє завдання. Я буду читати уривок з книжок сучасних українських письменників, а ви повинні сказати назву книги.

Літературний колаж «*Книжковий калейдоскоп*»

«Чудовисько та Соня потоваришували. Майже щодня Чудовисько заходило у гості до Соні. Тобто залазив. У вікно. Вони гралися в різні ігри або ж ліпили баранців.

Через любов свого незвичного друга до баранців з пластиліну Соня прозвала його Пластиліновим Чудовиськом. Проте для зручності називала скорочено – Чу. Чудовисько не заперечував.» (*Чудове Чудовисько*)

«З нижньої шухлядки прочиненої шафи визирали шкарпетки. Звичайні шкарпетки, лише розпаровані. Усі – по одній. Усі – різні.

Синя з діркою там, де великий палець. Біла спортивна, з футбольним м'ячем на боці. Тепла зимова, виплетена на дротах з овечої вовни. Рожева з двома смужками, голубою та синьою. Смугаста, наче зебра. Маленька з ведмедиками. Трошки більша з машинкою. І ще кілька різних, неподібних одна до одної.» *(Ліга непарних шкарпеток)*

«Голос у Чакалки був учительський, скрипучий і неприємний – точнісінько як у чужої виховательки, котра якось заміняла улюблену Катерину Іванівну і дуже не любила Стефі – аж так, що доки Катерина Іванівна хворіла, Стефа навіть не хотіла ходити в садочок.» *(Стефа і її Чакалка)*

«Волосся Нелі русяве, ближче до білявого. «Попелястий горіх», як каже їхня модниця Оля Куракіна. Але ж іноді Нелине волосся буває й зовсім чорне, як в індіанки племені чикана. Таке буває нечасто, і це означає, що Нелю щось дуже обурює. Якщо в такий момент, коли волосся чорне, відрізати пасмо з Нелиної голови, воно, впавши додолу, може пропекти підлогу» *(Неля, яка ходить по стелі)*

Козак. Які ви, діти – молодці! Виконали всі завдання та показали себе знавцями української літератури. Отримуйте останню літеру. Ви пройшли увесь маршрут, зазначений на карті, та назбирали п'ять літер. Давайте спробуємо скласти слово та дізнаємося – де ж знаходяться найбільші скарби світу? *(Діти складають з отриманих літер слово **КНИГА**).*

Козак. Діти, у нас на Січі книга завжди була у пошані і я вам передаю найбільші скарби людства – книги. Читайте, пізнавайте світ разом з книгами та будьте знавцями української літератури.

Бібліотекар. Діти, дружіть із книгою! Усі скарби розкриває перед вами найбільше чудо із чудес, створене людством. Книга – це мудрість минулих поколінь. Книга – це друг і порадник сьогодні. Вона зберігає у собі красу рідного слова, чарівність мови.

Діти, а тепер найактивніші учасники нашого літературного квесту, які назбирали найбільше фішок, отримують призи.

(Нагородження призами активних користувачів квесту).

Козак. Діти, мені вже час прощатися з вами.

До нових зустрічей!

Маємо надію, що дані методичні рекомендації будуть в нагоді не тільки бібліотечним працівникам, а й вихователям і вчителям в роботі з популяризації української дитячої літератури серед дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Список використаної літератури

1. Андрусяк, І. Стефа і її Чакалка. Дівчача повістина : повість / Іван Андрусяк І. – К. : Грані-Т, 2011. – 64 с. : іл. – (Сучасна дитяча проза).
2. Вдовиченко, Г. Ліга непарних шкарпеток / Галина Вдовиченко ; худож. Д.Скляр. – Х. : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2013. 128 с. : іл.
3. Винничук, Ю.П. Перекладенець / Юрій Винничук; іл. Ю. Пилипчатіної. – Х. : Фоліо, 2015. – 24 с. : іл. – (Дитячий світ).
4. Воронько, П. Ніколи не хвались / Платон Воронько. – К., 1958. – 12 с. : іл.
5. Воронько, П.М. Читаночка : вірші та казки / П.М. Воронько, передм. Тамара Коломієць – К. : Веселка, 2007. – 95 с. – (Українській дитині).
6. Вороніна, Л. Хлюсь та інші : оповідання / Л. Вороніна. – К. : Грані-Т, 2010. – 56 с. : іл.
7. Забіла, Н.Л. Велика збірка творів. Вірші / Н. Л. Забіла; мал. Є. Житник. – Х. : ВД «Школа», 2014. – 320 с.
8. Забіла, Наталя. Олівець-малювець : збірка кращих творів для дітей / Наталя Забіла ; мал. Є. Житник. – Х. : ВД «Школа», 2013. – 80 с. – (Шедеври української дитячої поезії).
9. Дерманський, Сашко. Чудове Чудовисько / Сашко Дерманський, ілюстр. М. Павленка. – К. : А-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016. – 271 с. : іл.
10. Колісник, К.П. Материнська пісня Наталії Забіли : 105 років від дня народження / К.П. Колісник // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 2.- С.22-24.
11. Коломієць, Т.О. Найперша стежечка : вірші, загадки та казки. / О.Т. Коломієць ; худож. Е. Колесов. – К. : Веселка, 2006. – 111 с. : іл. – (Українській дитині).
12. Кононенко, Євгенія. Неля, яка ходить по стелі / Євгенія Кононенко. – К. : Грані-Т, 2008. – 80 с. : іл. – (Сучасна дитяча проза).
13. Коршунова, Г. Фроська – кімнатна фея : повість / Г. Коршунова. – Х. : ТОВ «Сінтекс, ЛТД», 2010. – 80 с. : іл.
14. Лапшина, І.М., Литовченко В.М. Дошколярник. Розвиток мовленевих навичок у дітей старшого дошкільного віку : метод. посібник для вихов. / І.М. Лапшина, В.М. Литовченко. – К. : Кобза, 2002. – 144 с.
15. Луцевська, О. Авіа, пташиний диспетчер : повість / Оксана Луцевська, мал. В. Борігард. – К. : Грані-Т, 2015. – 92 с. : іл.
16. Малик, Галина. Вуйко Йой і Лишєня / Галина Малик. – К. : Грані-Т, 2007. – 112 с. : іл. – (Сучасна дитяча проза).
17. Нестайко, В.З. Чорлі / Всеволод Нестайко. – К. : «Майстер-клас», 2012. – 64 с.: іл.
18. Рідне слово. Українська дитяча література : хрестоматія : у 2 кн. Кн. 2 / упоряд З.Д. Варавкіна, А.І. Мовчун, М.Ф. Черній. – К. : Либідь, 1999. – 552 с.
19. Савчук, Л.П. Смачний малюнок : вірші / Л.П. Савчук. – Х.: ВД «Школа», 2007. – 80 с. : іл. – (Золота колекція української поезії для дітей).
20. Тюриня, Т.М. Тиждень української мови та літератури у школі. 5-12 класи. – Х. : Ранок, 2009. – С. 28-36. – (Бібліотека творчого вчителя).
21. Чубач, Г.П. Веселі Хтосики : вірші / Г.П. Чубач. – Х. : ВД «Школа», 2008. – 80 с. : іл. – (Золота серія української поезії для дітей).
22. Шкода, Т.М. Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі / Т.М. Шкода // Шкільна бібліотека. – 2007. - № 2. – С.71-73.

Суми, вул. Петропавлівська, 51
тел./факс: 22-00-82, тел. 22-00-66, 22-00-82
e-mail: sodb@ukr.net
<http://sodb.sumy.ua>